

Původním záměrem mé práce bylo porovnat populace jedné židovské obce české (Kolín) a jedné moravské (Třebíč), tak aby šlo i o porovnání typů pramenů. Na těchto územích došlo k rozdílnému vývoji židovských obcí, zejména kvůli jinému sídelnímu rozmístění židovské populace. V Praze a Kolíně byli Židé1 koncentrováni oproti rozptýleným Židům v českých venkovských sídlech. Na Moravě žili relativně rovnoměrně rozmístěni ve městech, což bylo dáno legislativním zákazem usídlování Židů na vesnicích a také zákazem hausírování. Nařízení zřejmě neumožňovalo existenci sociálně slabším židovským rodinám a více se prosadil model ochranných Židů usídlovaných vrchností. Díky tomu došlo také k rozdílnému vzniku určitých typů hromadných pramenů. Na Moravě nevznikly celozemské soupisy Židů, tak jako v Čechách, které jsou výborným statistickým souborem jednotně zpracovaných údajů. Nakonec se tyto rozdíly ukázaly být natolik rozporné, že neumožnily smysluplné srovnání. Proto jsem původní koncepci srovnání české a moravské židovské obce opustila a i přes rozdíly soupisových pramenů v Čechách jsem se věnovala srovnání dvou českých obcí.

Předkládaná diplomová práce se zabývá především židovskou obcí v Kolíně v porovnání s židovskou obcí v Libni 18. století. Kolín a Libeň jsem zvolila vzhledem k předpokládané podobné dynamice vývoje ekonomického potenciálu v 18. století, napojené na "Židovské město pražské". Obě tyto velké obce v Kouřimském kraji2 měly silné obchodní spojení s pražskou židovskou obcí, jejíž obyvatelé byli zřejmě odběrateli luxusního zboží zde vyrobeného. Porovnávat cokoliv právě s pražskou obcí by bylo nemožné. Jádrem této práce tvoří komparace vývoje populace, způsobů obživy a přehled vývoje samosprávy. Libeň byla budoucí středisko manufakturního a továrního podnikání pražských židovských rodin. V Kolíně později také vznikla řada továren (cukrovarů a lihovary). K tomuto vývoji byly jistě položeny kořeny právě v 18. století.